

Alytaus profesinio rengimo centro patirtis vystant pameistrystę

Vytautas Zubras

Alytaus profesinio rengimo centras

2016-05-20

ALYTAUS PROFESINIO RENGIMO CENTRAS

Putinų g. 40, LT-62321, Alytus, Svetainės adresas internete <http://www.aprc.lt>

Mokyklos bendruomenė

- **Mokosi mokinių:**
  - pagal pirminio profesinio mokymo programas – 1649;
  - pagal testinio profesinio mokymo programas per metus – 1606.
- **Dirba darbuotojų – 269;**

Iš jų:

- **Pedagoginiai darbuotojai – 150:**
  - bendrojo ugdymo dalykų mokytojai – 54;
  - profesijos mokytojai - 96.
- **Pagalbos mokiniui specialistai – 4.**

Teisinė bazė

- LR Profesinio mokymo įstatymas;
- Formaliojo profesinio mokymo tvarkos aprašas;
- Asmens įgytų kompetencijų vertinimo tvarkos aprašas.
- **Profesijos meistras** – atitinkamo darbo patirties turintis ir pameistrio praktinį mokymą darbo vietoje pagal profesinio mokymo programą vykdančias įmonės, įstaigos, organizacijos darbuotojas, ūkininkas ar kitas darbo sutartį ir profesinio mokymo sutartį su pameistriu sudaręs fizinis asmuo ar jo įgaliotas asmuo.
- **Pameistras** – asmuo, su kuriuo sudaroma darbo sutartis ir profesinio mokymo sutartis, kurio mokymas, vadovaujant profesijos meistriui, vyksta darbo vietoje, teorinis mokymas gali būti vykdomas profesinio mokymo įstaigoje ar kitoje mokykloje.
- **Mokyklinė profesinio mokymo organizavimo forma** – kai mokymas vykdomas profesinio mokymo įstaigoje ar kitoje mokykloje. Praktinis mokymas gali būti vykdomas įmonėje, įstaigoje, organizacijoje, ūkininko ūkyje, pas laisvąjį mokytoją.
- **Pameistrystės profesinio mokymo organizavimo forma** – kai mokymas vykdomas darbo vietoje: įmonėje, įstaigoje, organizacijoje, ūkininko ūkyje, pas laisvąjį mokytoją, kurie teisės aktų nustatyta tvarka turi licenciją profesiniam mokymui vykdyti ir su mokiniu sudaro darbo ir profesinio mokymo sutartis. Teorinis mokymas gali būti vykdomas profesinio mokymo įstaigoje ar kitoje mokykloje.

Gerosios praktikos pavyzdžių ypatumai

- Mokyklų, verslo įmonių bei darbo biržų bendradarbiavimas;
- nuolatinis mokymo programų atnaujinimas, moderniausias mokymas, besimokantiems asmenims suteikiantis galimybę prisitaikyti prie technologijų pažangos;
- jaunų žmonių aktyvinimas, jų pasitikėjimo didinimas, komandinis darbas;
- diskusijos, bendravimas grupėje, šeimos bei draugų parama;
- naujų metodų panaudojimas:
  - asmeniniai mentoriai;
  - IT, robotika, 3D ir kita;
  - bendrųjų gebėjimų ugdymas;
  - praktinis mokymas.

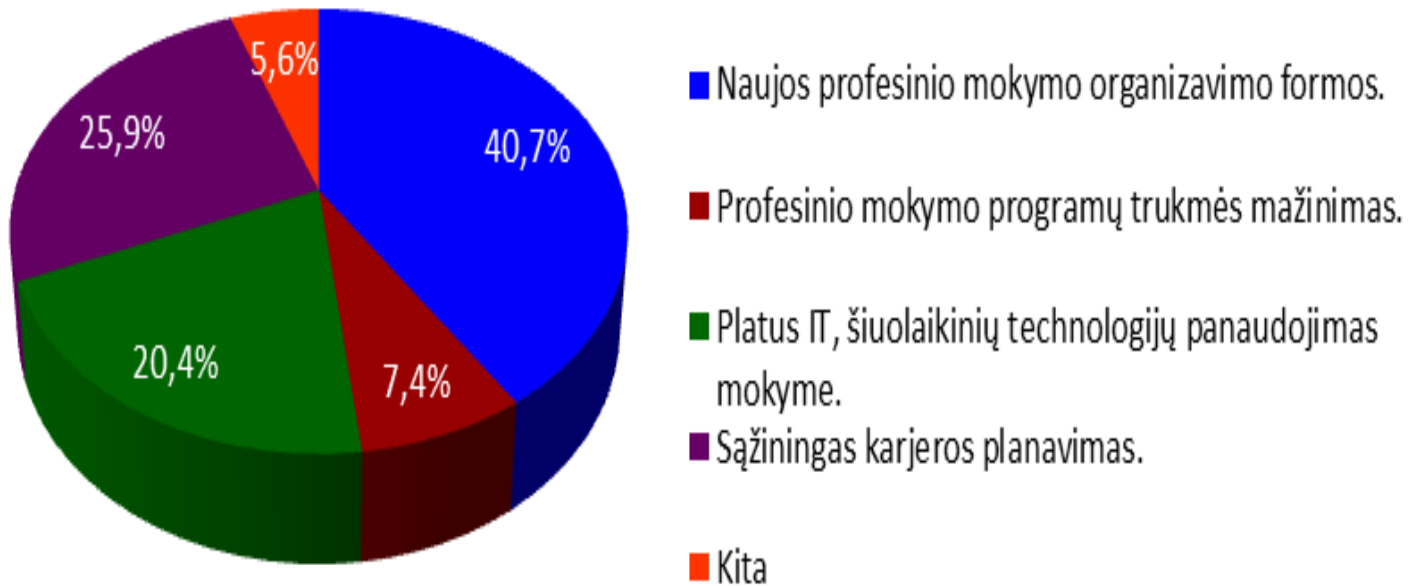

Kaip padėti niekur nedirbantiems, nesimokantiems ir mokymuose nedalyvaujantiems jaunuoliams grįžti mokytis ar patekti į darbo rinką?

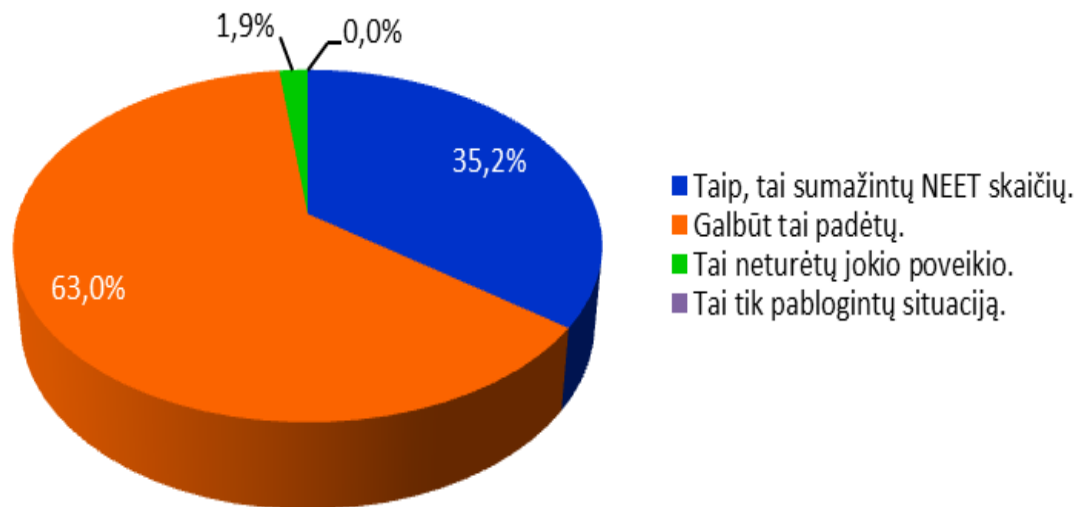
- parengėme ir pateikėme 15 klausimų anketą. Anketa buvo pateikta 90-čiai įvairia veikla užsiimančių įmonių. Atsakymai gauti iš 54 įmonių.
- anketavimo būdu (13 klausimų anketa) apklausti 64 NEET atstovai

Apklauso rezultatai

Priemonės, kurios turėtų didžiausią įtaką NEET mažinimui ir šios grupės asmenų sugrąžinimui pilnaverčiam gyvenimui.

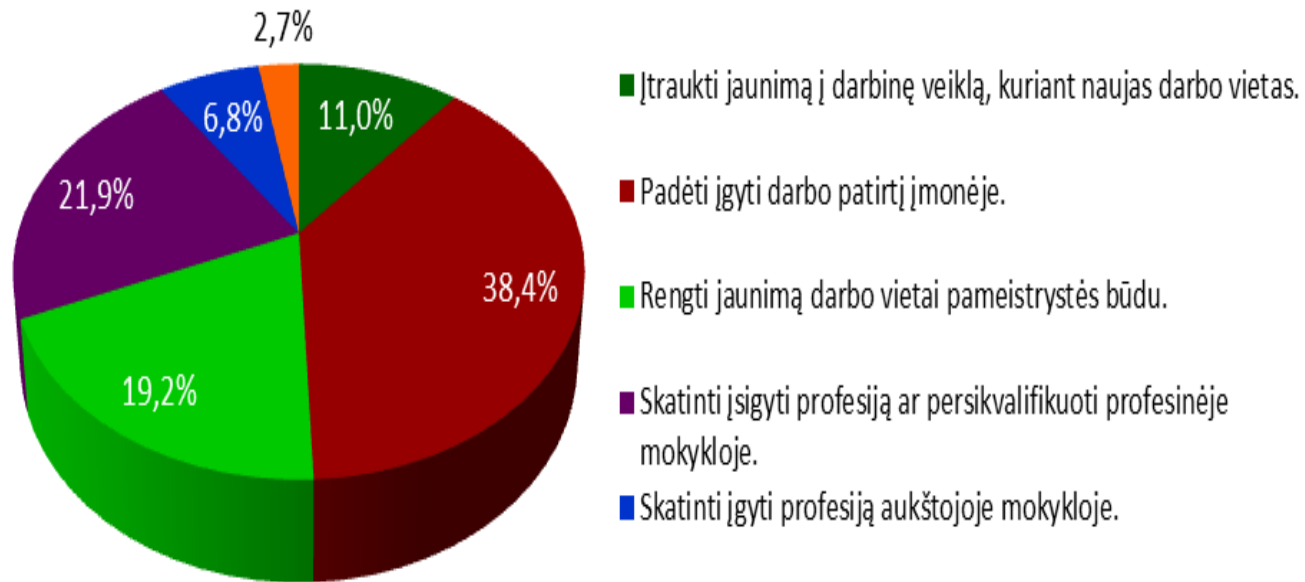
Apklausoos rezultatai

Nuomonė apie pameistrystės galimybes sumažinti NEET skaičių

Apklausoos rezultatai

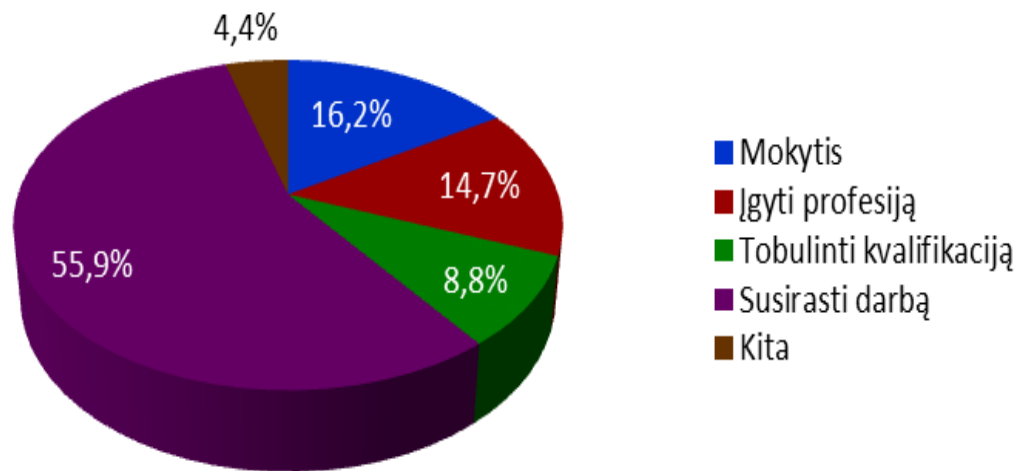
Darbdavių pasirengimas dalyvauti sprendžiant jaunimo įdarbinimo klausimus.

Apklausoos rezultatai (NEET)

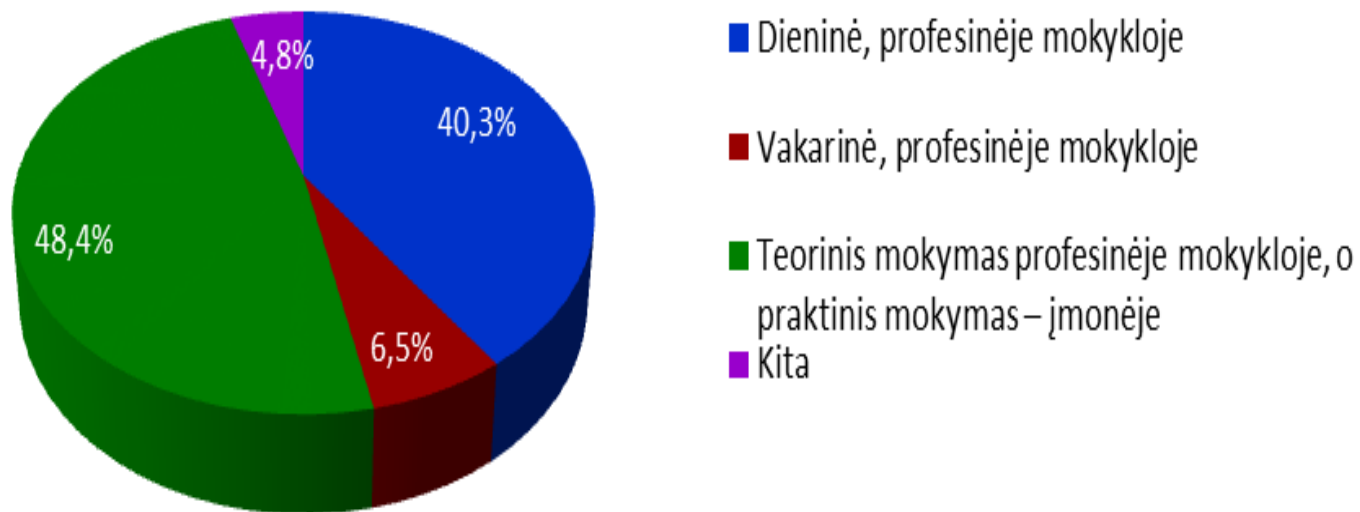
Respondentų atsakymai apie pasirengimą keisti esamą situaciją

Apklausoos rezultatai (NEET)

Veikla, kuria respondentai norėtų užsiimti artimiausiu metu

Apklausoos rezultatai (NEET)

Respondentų pasirinkta profesijos įgijimo forma

Mokymas pameistrystės forma

- Tikslinė grupė – NEET;
- Mokosi 15 asmenų pagal formalias profesinio mokymo programas:
  - Apdailininko;
  - Virėjo;
  - Konditerio;
  - Šaltkalvio;
  - TR1 traktorininko.

Pameistrystė kaip partnerystė

mokymo institucijos – valstybė - darbdaviai

- Mokymo institucijos: mokymo programos, pedagoginė patirtis ir profesinis orientavimas.
- Valstybė: reglamentuoja (teisinė bazė).
- Darbdaviai: turima infrastruktūra, žmogiškieji ištekliai, pasitikėjimas, atsakomybė ir noras dirbti kartu.

Svarbu užtikrinti pameistrio interesus.

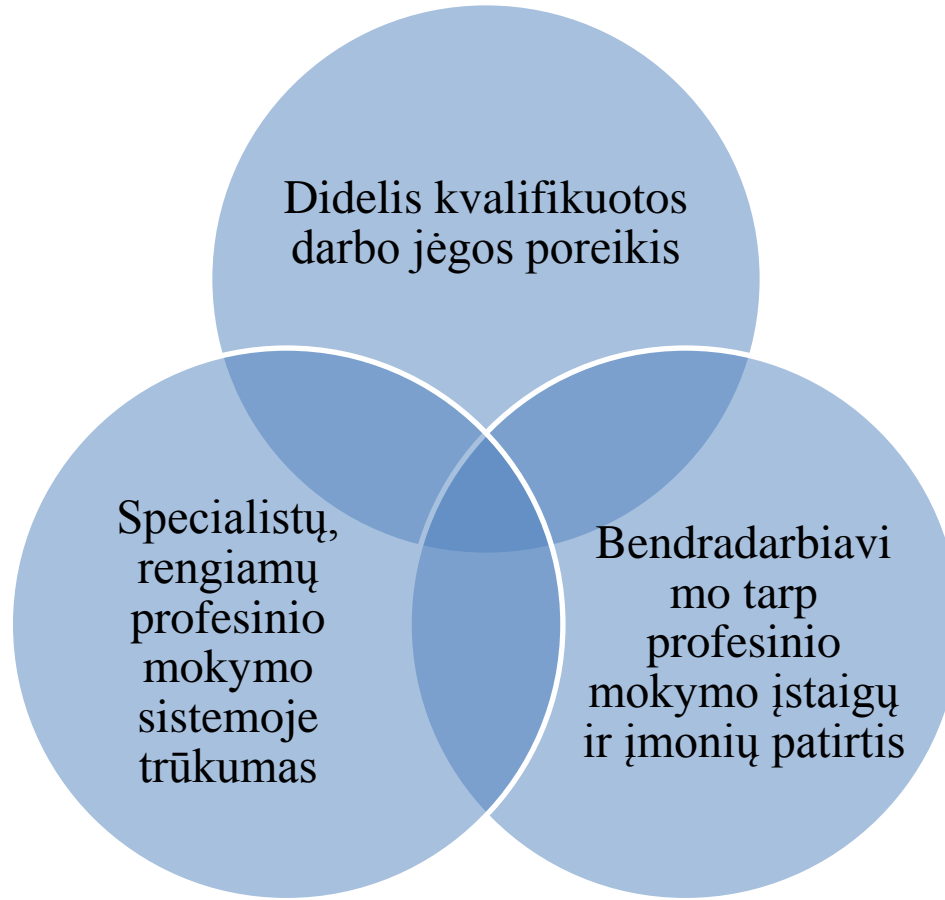

Verslo įmonės

- UAB „Almecha”;
- UAB „VA Statyba”;
- UAB „Šventė Jums”;
- UAB „Alytaus duona”;
- Vidos Butkevičienės ūkis;
- UAB „Savas kalnas”.

Pameistrystės diegimas: sėkmės faktoriai diegimo pradžioje

Principai, kurių laikėmės dirbant su NEET atstovais:

- *Individualizavimo* – mokymų pradžioje išsiaiškinami dalyvių poreikiai ir į juos atsižvelgiama, renkantis mokymo programas/modulius.
- *Prieinamumo* - kiekvienas asmuo, priklausantis aukščiau minimai tikslinei grupei, ir norintis įsitraukti į mokymą pameistrystės forma gali dalyvauti mokymuose.
- *Vertingumo* - kiekvienas asmuo yra besąlygiškai vertingas, todėl gerbtinas ir vertintinas toks, koks yra.

Principai, kurių laikėmės dirbant su NEET atstovais:

- *Atsakingumo* - kiekvienas asmuo atsako už save.
- *Savarankiškumo* - kiekvienas asmuo turi teisę laisvai pasirinkti savo vertybes ir tikslus, priimti savarankiškus sprendimus, susijusius su mokymusi ir darbu.
- *Paslaugų kokybės* – metodiką taikantys specialistai yra atsakingi už mokymo programų ir metodikos vykdymą.

Socialinė įtrauktis

- Šiame etape daugiau dėmesio skyrėme parengiamajam, praktiniam ikiprofesiniam ugdymui. Vykdėme intensyvų mokyklos bendradarbiavimą su regiono savivaldos institucijomis, darbdaviais, teritorinėmis darbo biržomis, o kai kuriais atvejais ir jaunuolių tėvais.
- Gražinant jaunimą į švietimo sistemą bei darbo rinką teikėme individualią profesijų pažinimo, profesinio kryptingumo bei profesijos pasirinkimo pagalbą ir jaunimo aktyvinimo priemones. Naudingas buvo psichologinis konsultavimas ir neformalusis švietimas (Robotikos, 3D projektavimo ir kiti neformaliojo švietimo būreliai), kurie sumažindavo įtampą bei sudarė sąlygas jaunuolio socialinių įgūdžių ugdymui, jo motyvavimui veikti bei kūrybinei veiklai. Etapas baigdavosi sėkmingai, kai jaunuolis apsisprendavo dėl tolimesnio mokymosi/darbo ir pasirinkdavo profesinio mokymo programą.

Pameistrystės diegimo žingsniai

- Mokymo programos suderinimas su socialiniais partneriais.
- Profesijos meistrų parinkimas/parengimas.
- Mokymo sutarčių tarp mokinio, mokymo įstaigos ir įmonės sudarymas.
- Mokymo vykdymas ir organizavimo suderinimas tarp mokymą vykdančios profesinio mokymo įstaigos ir įmonės: mokinių skaičius, atsakomybės, teorinio ir praktinio mokymo trukmė, kompetencijų vertinimas ir pan.

Profesinio mokymo įgyvendinimas (Darbinių įgūdžių formavimas)

- ieškoma darbdavių, galinčių dirbti kartu, vykdant profesinį mokymą pameistrystės forma.
- mokykla su mokiniu ir darbdaviu susitaria dėl:
  - profesinio mokymo programos/modulio turinio, individualaus mokymosi plano.
  - teorijos ir praktinių įgūdžių mokymo.
  - pasirašoma trišalė mokymo(si) sutartis.
- Teorinis mokymas, minimalūs darbiniai įgūdžiai gali būti formuojami mokykloje, o tolimesnis praktinis mokymas mokinio darbo vietoje. Svarbu, kad mokymas būtų prižiūrimas kuratoriaus, turinčio reikalingą kvalifikaciją darbui su probleminiu jaunimu. Būtina naudoti alternatyvias mokymosi aplinkas, įvairius mokymo metodus, visą mokymo(si) laikotarpį aprūpinti atnaujinta bei patrauklia mokymo(si) medžiaga (skaitmeniniai vadovėliai, interaktyvūs intarpai, filmuota medžiaga, pateiktys, konspektai ir kt.) bei reikiama praktinio mokymo įranga. Kuratorius, profesijos mokytojai, meistrai tvarko mokinio ugdomosios veiklos dokumentus, įvertina jo pasiekimus, o mokymui pasibaigus darbdavys pateikia juos mokyklai.

Baigę profesinio mokymo programą/modulį pameistrystės forma asmenys:

- Susipažįsta ir įpranta dirbti realiomis darbo sąlygomis;
- įgija reikalingos darbinės praktikos bei įgūdžių;
- gauna darbo užmokestį;
- turi patirties planuojant savo tolimesnę karjerą;
- stiprina nusiteikimą aktyviau ieškotis darbo ir jame įsitvirtinti;
- įsivertina įgytas kompetencijas, gauna mokymosi pasiekimų dokumentus.

Pagrindiniai organizavimo sėkmę užtikrinantys veiksniai:

- Išanalizuoti teisės aktus ir kitų profesinio mokymo paslaugų teikėjų patirtį;
- Atlikti situacijos darbo rinkoje analizę;
- Vykdyti kryptingą profesinį orientavimą;
- Pradėti nuo ūkio sektorių ir veiklos sričių kur yra stiprus darbdavių suinteresuotumas dalyvauti profesinio rengimo procese;
- Pradėti diegimą su įmonėmis, turinčiomis tvirtą tarpusavio pasitikėjimą;
- Profesijos meistro interesus/motyvacija;
- Lankstus individualus mokymasis (virtualioje aplinkoje);
- Bendradarbiavimas ir pagalba;
- Laikymasis didaktinių naujų žinių ir gebėjimų įgijimo principų.
- Geras mokinio ir profesijos meistro pasirengimas bei kompetentinga pameistrystės laikotarpio priežiūra.
- Vertinimas (teorijos, praktinių įgūdžių, įsivertinimas, kompetencijų vertinimas).

Profesijos mokytojai, profesijos meistrai vykdantys mokymą pameistrystės profesinio mokymo organizavimo forma turi būti:

- Susipažinę su įgyvendinamos profesinio mokymo programos/modulio turiniu ir pasirengę ją įgyvendinti.
- Turintys bent vienerių metų darbo patirtį.
- Gebantys planuoti, kurti mokymosi/darbo aplinką, skatinančią tarpusavio pasitikėjimą, kurioje besimokantieji jaustųsi laisvai ir saugiai, galėtų atvirai klausti, nebijoti suklysti, o meistras pasidalintų turima patirtimi bei padėtų formuoti naujus įgūdžius.
- Gebantys analizuoti veiklą, atsižvelgiant į besimokančiųjų aktualius poreikius.
- Skatinantys besimokančiųjų savianalizę, mokantys motyvuoti jaunos asmenis analizuoti save, savo elgesį, pasiekimus, apsvarstyti daromus pasirinkimus, priimamus sprendimus.
- Mokymo programų, pasirinktų pritaikyti pameistrystei, atranka atliekama, atsižvelgiant į jaunimo poreikius bei darbuotojų ir jų profesinių gebėjimų poreikį darbo rinkoje.

AČIŪ UŽ DĖMĖSĮ